قيامة سُورة ގެ މާނަ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورة القيامة — އާޔަތުގެ ޢަދަދު (٤٠)

لَآ أُقۡسِمُ بِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ ١ وَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلنَّفۡسِ ٱللَّوَّامَةِ ٢ أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجۡمَعَ عِظَامَهُۥ ٣ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ
بَنَانَهُۥ ٤ بَلۡ يُرِيدُ ٱلۡإِنسَٰنُ لِيَفۡجُرَ أَمَامَهُۥ ٥ يَسۡـَٔلُ أَيَّانَ يَوۡمُ ٱلۡقِيَٰمَةِ ٦ فَإِذَا بَرِقَ ٱلۡبَصَرُ ٧ وَخَسَفَ ٱلۡقَمَرُ ٨ وَجُمِعَ
ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ ٩ يَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ يَوۡمَئِذٍ أَيۡنَ ٱلۡمَفَرُّ ١٠ كَلَّا لَا وَزَرَ ١١ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمُسۡتَقَرُّ ١٢ يُنَبَّؤُاْ ٱلۡإِنسَٰنُ يَوۡمَئِذِۭ بِمَا
قَدَّمَ وَأَخَّرَ ١٣

މުފްރަދާތު

لَآ أُقۡسِمُ = މިވަންހަރަސްކަލާނގެ ހުވަމި وَحِى ކުރައްވަމެވެ.* بِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ (١) = ޤިޔާމަތްދުވަސް
ގަންދެއްވައި * وَلَآ أُقۡسِمُ = އަދި މިވަންހަރަސްކަލާނގެ ހުވަމި وَحِى ކުރައްވަމެވެ.* بِٱلنَّفۡسِ ٱللَّوَّامَةِ (٢)
= މަލާމާތްކުރާ ނަފްސު ގަންދެއްވައި * أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ = އިންސާނާ ހިތަނީ ހެއްޔެވެ؟ * أَلَّن نَّجۡمَعَ
= ހަމަކަށަވަރުން މިވަންހަރަސްކަލާނގެ ޖަމާކުރައްވާނުވާނޭކަމަށް * عِظَامَهُۥ (٣) = އޭނާގެ ކަށިތައް بَلَىٰ
قَٰدِرِينَ = އެއްގޮތަކަށްވެސް އެހެން ނުވާނެއެވެ. * މިވަންހަރަސްކަލާނގެ ކުޅަދުންވަންތަވެ ތެދިގެންވެއެވެ. *عَلَىٰٓ
أَن نُّسَوِّيَ = ހަމަހަމަކޮށް ބަރާބަރު ކުރުމުގެ މައްޗަށް ނުވަތަ އެއްކޮށް ޖަމާކޮށްދެއްވުމުގެ މައްޗަށް* بَنَانَهُۥ
(٤) = އޭނާގެ އިނގިލިތަކުގެ ކޮޅުތަކާއެކުވެސް *بَلۡ = އަދި ހިތްވަނީއެވެ؟. يُرِيدُ ٱلۡإِنسَٰنُ = އިންސާނާ
އެދެނީއެވެ. * لِيَفۡجُرَ أَمَامَهُۥ (٥) = އޭނާގެ ކުރިމަގު ފާސިޤުކަމުގައި ހޭދަކުރުމަށް * يَسۡـَٔلُ
= އޭނާ ސުވާލުކުރެއެވެ. (އެއީ މަލާމާތުގައި އަދި ފުރައްސާރައިގެ ގޮތުން ހީކޮށްގެންނެވެ.) أَيَّانَ =
ކޮންއިރަކުންހެއްޔެވެ؟ يَوۡمُ ٱلۡقِيَٰمَةِ (٦) = ޤިޔާމަތްދުވަހަކީ * فَإِذَا بَرِقَ ٱلۡبَصَرُ (٧) = ފަހެ
ސިހިގެންދާނެ ބިރުވެރިކަމުގެ ސަބަބުން ފެނުން * وَخَسَفَ ٱلۡقَمَرُ (٨) = އަދި ހަނދު ކަޅުވެ
ފާޅަނީއާ ހިތްހިތްގެނެއް * وَجُمِعَ ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ (٩) = އަދި އިރާއި ހަނދު އެއްކޮށް ޖަމާކޮށްލެވޭނެއެވެ *
يَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ يَوۡمَئِذٍ = އެދުވަހުން އިންސާނާ ބުނާނެއެވެ.* أَيۡنَ ٱلۡمَفَرُّ (١٠) = ފިލައިގަން
ދާނީކޮންތާކަށް ހެއްޔެވެ؟ *كَلَّا لَا وَزَرَ (١١) = އެއްގޮތަކަށްވެސް އެހެން ނުވާނެއެވެ. * އެނާ ސަލާމަތްވާނެތަނެއް
ނެތެވެ. * إِلَىٰ رَبِّكَ = ކަލޭގެފާނުގެ رَبُّ حضرة އަށެވެ. يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمُسۡتَقَرُّ (١٢) = އެދުވަހުން

ސަލާމަތުވެ ޤަރާރުވުން ވަނީ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَـٰنُ = އިންސާނާއަށް ޚަބަރު ދެއްވޭނެއެވެ. يَوْمَئِذٍۭ =
އެދުވަހުން * بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ = އޭނާއިސްކުރިޔާކަމާއި އަދި ފަސްކުރިޔާކަމެއްގެ

إجْمَالِي މާނަ

(١) قِيامة ދުވަސް ގަސްދުއްވައި ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހުވައި ވަނީ ކުރައްވައެވެ.

(٢) އަދި މަލާމާތްކުރާ (ނުވަތަ މަލާމާތް ކިޔުވާދޭނާ) ނަފްސު ގަސްދުއްވައި ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހުވައި ވަނީ ކުރައްވަމެވެ.

(٣) އިންސާނާގެ ކަށިތައް ތިމަންރަސްކަލާނގެ (ޤިޔާމަތް ދުވަހުން) ޖަމާ ނުކުރައްވާނޭކަމަށް އޭނާ ހިތަނީ ހެއްޔެވެ؟ (ނުވަތަ އެކަށިތައް ޖަމާ ކުރަން ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް ކުރެވޭނެ ގުދުރަތެއް ނުވާނޭ ކަމަށް އޭނާ ހިތަނީ ހެއްޔެވެ؟.)

(٤) އެއްގޮތަކަށްވެސް އެހެންނުވާނެއެވެ. އަދި ޔަޤީނުންހެއްޔެވެ؟ އޭނާގެ އިނގިލިތަކުގެ ޖަމަލާއި ބިރާތުގެ ތޮށިގަނޑު ފަޅައިން އިނގިލިތަކާ ވަކިން ވާގޮތަށް އެކަތީގެނިޔަކަން ހެއްދަވައިދެއްވުމަށްވެސް ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް ކުޅަދާނަވެގެންވެއެވެ. (އަދި އެހެން ގެއްލިވިޔަސް އިނގިލިތަކުގެ ކޮޅުތައް ހަމަހަމަކޮށް ނުކުތުވިޔަސް އެހެންނުވާނެއެވެ.) އަދިޔާއްޔެއްޔެވެ؟ އޭނާގެ އިނގިލިތަކުގެ ކޮޅުތަކެއްވެސް ބަރާބަރަށް ހަމަހަމަކޮށް ހެއްދެވުމަށްވެސް ކުޅަދާނަވެގެންވާމީހެކެވެ. ފަހެ އިންސާނާ ތިބޭއްވާ ދިވެހިއިން ފާފަވެރިކަމުގައި އަވަސްވެ ދިއުމަށް ކުށްތަކުން އެނބުރި އެނބުރި ދިޔުމަށް ﷲ ގެ ތައުބާ ނުވެ ފަހުން ގަސްދުކުރަނީ ސަލާމަތްވުމުގެ ބަޔާން ހިތްހުރިކަމެއްނެތިއެވެ.

(٥) އަދިޔާއްޔެއްޔެވެ؟ އިންސާނާއެދެނީ އޭނާގެ އުމުރުގައި ބާކީއޮތް ވަގުތުގައިވެސް ފާފަކުރުމަށެވެ. ތައުބާވުން ފަސްކުރުމަށެވެ.

(٦) އަދި ޤިޔާމަތްދުވަސް އޭނާއަކީ ސުވާލުކުރެއެވެ. ޤިޔާމަތްދުވަސް އަންނާނީ ކޮންއިރަކުން ހެއްޔެވެ؟ (މިސުވާލުގެ ޖަވާބު އޭނާގެ ދެރަކަމުގެ މިފަދަ އެއްކަމެކެވެ.)

(٧) ފަހެ ސިހިގެންގޮސް ކަޅުބުޅި ލާފައި ހުއްޓާއި ފަސްޖެހިއްޖެއެވެ.

(٨) އަދި ހަނދުގެ އަލިކަންގޮސް ކަޅުވެ ގޮސް ހުއްޓެވެ.

(٩) އަދި އިރާއި ހަނދު އެއްކޮށް ޖަމާކުރައްވާއިރެވެ.

(١٠) އަދި އިންސާނާ އެދުވަހުން ބުނާނެއެވެ. ސަލާމަތްވުމަށް ފިލަންވީ ކޮންތާކު ކަރަތަށްހެއްޔެވެ؟ (ދުވާނީއެވެ. މިއީ ހައްމަވެސް ޤިޔާމަތުވީމާ ހާމަވާ ބިރުބިރު ކަންތައްތަކެވެ.)

(١١) އެއްގޮތަކަށްވެސް އެހެންނުވާނެއެވެ. އެދުވަހުން އޭނާ ސަލާމަތްވާނެ ފިލުމަށް އެއްވެސް ސަލާމަތް ތަނެއް ނުވާނެއެވެ.

(١٢) ހަމައެކަނި ޤަރާރުވުން ހަމަޖެހޭނީ ކަލޭގެފާނުގެ رَبُّ ގެ حَضْرَة އަށެވެ. އެކަން ބޮޑު އެދުވަހުން ހާމަވާނެއެވެ.

(١٣) އަދި އެދުވަހުން އިންސާނާއަށް އޭނާ އިސްކުރި ކަންތައް ފަސްކުރި ކަމެއްގެ خبر އަންގާނެއެވެ. އޭނާ ކުރި ހުރި ކަންތައް އަދި ކުރި ނުބައި ކަމެއް ސާފުކޮށް އަންގާނެއެވެ.

بَلِ ٱلْإِنسَـٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ
﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَـٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾ كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ
نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِىَ ﴿٢٦﴾

ލަފްޒީ މާނަ

بَلِ ٱلْإِنسَـٰنُ = އަދިވެއްޖެއްޔާވެސް؟ އިންސާނާ * عَلَىٰ نَفْسِهِۦ = އޭނާގެ ނަފްސުގެމައްޗަށް *
بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ = ހެކިތެރިޔެކެވެ./ ބަލިވެރިޔެކެވެ. * وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ = އޭނާ ހުށަހަޅައިފި
ޢުޛުރުތަކެއް ނަމަވެސް *لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ = ކަލޭގެފާނު އެ قُرْآن ކިޔަވާއިރު ދޫފުޅު ހަރަކާތް
ނުކުރައްވާށެވެ.* لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ = އެ قُرْآن އަވަހަށް ހިތުދަސްކުރެއްވުމަށް * إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ =
ހަމަކަށަވަރުން އެ قُرْآن (ކަލޭގެފާނުގެ ހިތްފުޅުގައި) ޖަމާކޮށް ކަނޑައެޅުއްވުން އެއީ ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް
އޮތް ކަމެކެވެ.* وَقُرْآنَهُۥ ﴿١٧﴾ = އަދި (ކަލޭގެފާނުގެ ދުލުފުޅުގައި) އެ قُرْآن ސާބިތުކޮށްދެއްވުމާއި.*
فَإِذَا قَرَأْنَـٰهُ = ފަހެ ތިމަންރަސްކަލާނގެ އެ قُرْآن ގެ ބަސްފުޅު ބާވައިލެއްވުން ފުރިހަމަ ކުރައްވައިފިއްޔާ
(جِبْرِيل ގެ ދުލުފުޅުން ވަޙީގެ ގޮތުގައި ނިމިއްޖެއްޔާ).* فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ = ފަހެ އެ قُرْآن އާއި ތަބާވެ ވ
ވަޑައިގަންނަވާށެވެ. (އެގޮތަށް ކިޔަވާ ވިދާޅުވާށެވެ.)* ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا = ދެން ހަމަކަށަވަރުން
ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް އޮތް ކަމެކެވެ. بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾ = އެ ބަޔާންކޮށްދިނުން އެއީ (ޝަރުޢީ ޙުކުމްތަކާއި ތަފްސީރު
ކޮށްދެއްވުމެވެ.).* كَلَّا = އެއްގޮތަކަށްވެސް އެހެންނޫން ނޫނެވެ.* بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ =
އަދި ކަލޭމެންނަކީ؟ ކަލޭމެން ދުނިޔެއަށް ލޯބިވާ ބަޔެކެވެ. وَتَذَرُونَ ٱلْأَخِرَةَ ﴿٢١﴾ = އަދި
ކަލޭމެން އާޚިރަތް ދޫކޮށްލާ ބަޔެކެވެ.* وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ = އެދުވަހުން ބައެއްމީހުންގެ މޫނުތައް ވާނެ.*
نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ = އަލިވެ ފުރިހަމަ ތާޒާވެގެންނެވެ. إِلَىٰ رَبِّهَا = އެމޫނުތަކުގެ رَبُّ ގެ
ދިމާލަށް.* نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ = ބަލާބަލާތިބެ.* وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍۭ = އަދި އެދުވަހުން މޫނުތަކެއް ވާނެއެވެ.
بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ = ކުލަ ހުރިގޮތް تَغَيَّرُ ވެގެން. تَظُنُّ = (އެމޫނުތަކުގެ ވެރިން) ޤަބޫލުކުރާނެއެވެ. أَن يُفْعَلَ بِهَا

فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ = އުމުރުންގެ ބޮޑުކަށިތައް ބިނދިގެންދާކަމުގައި އެބައި އުމުރުން ހަލާކުވާނެކަމުގައި = كَلَّآ = އެއްގޮތަކަށްވެސް
އެހެންނޫނެވެ. އޭނާ އެހިތާމަވެރިކަމަކުން ނުވާނެއެވެ. مَحْشَرُ އަށް ޖަމާކުރެވޭނެއެވެ. ހިސާބުބެއްލުމަށްފަހު ޖަޒާދެއްވޭނެއެވެ. إِذَا بَلَغَتِ
ٱلتَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ = ކަރުގެ ކަށިގަނޑާއި ހަމައަށް (ތަރުކުވާމާއި ހަމައަށް) ފުރާނަ އަރައިގެންއައުމާ

إِجْمَالِي މާނަ

(١٤) އަދި ކިއްސަށްތޯ؟ خُود އިންސާނާއި އޭނާގެ نفس ގެމައްޗަށް ދަލީލެކެވެ. ހެކިދޭނެ ފަރާތުގައެވެ. (އެބައި އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަންތަކުން އަމިއްލައަށް އޭނާ إقرار ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް ހެކިދޭ ކަމަށް ސާބިތުކުރާ ހެކިދޭނެއެވެ.)

(١٥) އަދި (އެކަމާދުވަހު) އޭނާ ކިތައްމެ عذر ދެއްކިޔަސްވެސްމެއެވެ. (އެބައި އެއިންސާނާ ކިތައްމެ ވަރަކަށް އިންކާރުކުރިޔަސް عذر ތައްދެއްކި ނަމަވެސް އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަންތަކުން އޭނާ ކުރި عمل ތަކަށް ހެކިދޭނެއެވެ.)

(١٦) (އޭ رسول الله އެވެ.!) ވަޙީ ބާވާ ހުއްޓައްވާފައި ހަނދުމަފުޅު ނުވެދާނެކަމަށް (އަވަސް އަވަހަށް ދަސްކުރެއްވުމަށް) ކަލޭގެފާނުގެ ދޫފުޅު ހަރަކާތް ނުކުރައްވާށެވެ.!

(١٧) ހަމަކަށަވަރުން ކަލޭގެފާނުގެ ހިތްފުޅުގައި މި قرآن ޖަމާކޮށްދެއްވުމާއި އަދި ކަލޭގެފާނުގެ ހިތްފުޅުގައި قرآن ސާބިތުކޮށްދެއްވުމަކީ މިއަންނަރަސްކަލާނގެއަށް އޮތްކަމެކެވެ.

(١٨) ފަހެ جِبْرِيْل عليه السلام ގެދޫފުޅުން މިއަންނަރަސްކަލާނގެ قرآن ގެބަސްފުޅު ބާވައިލައްވައިދެއްވާ ފަހެ މި قرآن ކިޔަވައި ތަބާވެ ވަޑައިގަންނަވާށެވެ. ((އެގޮތަށް ކިޔަވާ ވިދާޅުވާށެވެ.))

(١٩) ދެން މި قرآن شَرَح ކޮށްދެއްވުމާއި تَفْسِيْرُ ކޮށްދެއްވުމަކީ ހަމަ މިއަންނަރަސްކަލާނގެއަށް އޮތްކަމެކެވެ.

(٢٠) ކަންތައްހުރީ ކަލޭމެން މިދުނިޔެއަށް ލޯބިކުރާތީއެވެ. އަދި ކިއްސަށްތޯ؟

(٢١) ކަލޭމެން މިއަވަސްވެގެންވާ ދުނިޔެއަށް ލޯބިކުރަނީއެވެ. އަދި ކަލޭމެން آخِرَة ދޫކޮށްލަނީއެވެ.

(٢٢) އަދި އެދުވަހުން ބައެއް މޫނުތަކަކީ އަލިވެ އުފާވެ ތާޒާވެގެންވާނެއެވެ. (އެއީ މުއުމިނުންގެ މޫނުތަކެވެ.)

(٢٣) އަދި އެމޫނުތަކުގެ ވެރިން މިބާޔާ އެބައިމީހުންގެ رَبُّ ގެމާތް وَجْهُ ފުޅަށް ބަލަބަލާނެއެވެ.

(٢٤) އަދި އެދުވަހުން ބައެއްމޫނުތަކެއް ވާނީ ހަޑިވެ ހިތާމަވެގެންނެވެ.

(٢٥) އަދި އެމޫނުތަކުގެ ވެރިންނަށް މިފަދަ ނަރަކައަށް ދާން ޖެހޭނެކަން ޔަގީންވާނެއެވެ. އަދި ބޮޑުކަށިތައްބިންދާފަދަ ބޮޑު އެބައި ކަމެއްކުރާފަދަ ހަލާކެއް މަތީގައި ދާން ޖެހޭނެކަން އެގޭނެއެވެ.

(٢٦) އެއްގޮތަކަށްވެސް އެކަހަލަ އިންސާނާ ހިތާމަވެރިކަމަކުން ނުވާނެއެވެ. މަރުވުމަށްފަހު مَحْشَرُ އަށް ޖަމާކުރެވޭނެއެވެ. ހިސާބު ބެއްލެވޭނެއެވެ. ފުރިހަމަ ޖަޒާދެއްވޭނެއެވެ. ފުރާނަ ނުވަތަ ނަފްސު ކަރުގެ ކަށިގަނޑާއި ހަމައަށް އަރައިގެންއައުމާއި އެބައި މަރުގަނޑެއް ފޭބުމާއި ފުރާނަ ނުކުންނަން ގާތްވެއްޖެއްޔާ ދެނެގަނެވޭނެއެވެ.

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾
وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ
سُدًى ﴿٣٦﴾ أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ
ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

މުފްރަދާތު

وَقِيلَ = އަދި ބުނެވޭނެއެވެ. مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ = ފަންޑިތަކުރާނީ ކާކުބާވައެވެ؟ وَظَنَّ = އަދި އޭނާއަށް
ޔަގީންވެގެންނެވެ. أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ = ހަމަކަށަވަރުން އެއީވަކިވުން ދުނިޔެއިން ވަކިވާނެކަން وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ = އަދި
ކަކުލުގައިއޮޅޭނެއެވެ. (ކަކުލުގައި ތަޅިފާނެއެވެ). بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ = އަނެއްކަކުލުގައި މަރުގަނޑު(ނުވަތަ އާޚިރަ ދުނިޔޭގެ
ބަލާތަކާއި ވަޅުގެ آخِرَة ގެ އުދަނގޫތަކާއި ކުރިމަތިވެގެންދާނެއެވެ.) إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ = އެދުވަހުން ކަލޭގެފާނުގެ رَبُّ ގެ حَضْرَة
އަށެވެ ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ = (ދުރުއަރަވަރު) ގެންދެވުންވަނީ فَلَا صَدَّقَ = ފަހެ އޭނާ އީމާނެއްނުވެއެވެ. وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾
= އަދި ނަމާދުވެސް ނުކުރެއެވެ، وَلَٰكِن كَذَّبَ = އަދި ދޮގުހަދައިފިއެވެ؟ އެއާ(قُرْآن) ދޫކޮށްލިއެވެ. وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ =
އަދި އީމާންކަމާއި ދުރުވެ ފުރަގަސްދިނީއެވެ. ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ = ދެން އޭނާ އޭނާގެ އަހުލުވެރިންގެ ގާތަށް ދިޔައެވެ.
يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ = ބޮޑާވެ ފަޚުރުވެރިވެގެންވާ ޙާލު أَوْلَىٰ لَكَ = ކަލޭއަށް ހަލާކު ހުށްޓެވެ. فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ = ދެންފަހެ
ކަލޭއަށް ހަލާކު ހުށްޓެވެ. ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ = ދެންވެސް ކަލޭއަށް ހަލާކު ހުށްޓެވެ. فَأَوْلَىٰٓ ﴿٣٥﴾ = ފަހެ ކަލޭއަށް ހަލާކު
ހުށްޓެވެ. أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ = އިންސާނާ ހީކުރަނީހެއްޔެވެ؟ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾ = ހަމަބޭކާރުކޮށްލެވުމަށް އޭނާ
ދޫކޮށްލެވޭނެކަމަށް أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً = އޭނާއީ نُطْفَة އެއްކަމުގައި ނުވޭހެއްޔެވެ؟ مِّن مَّنِيٍّ = މަނިގެ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ =
ތޮޅިގެންއަރާ. ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً = ދެންއެއާ ލޭފުއްޓެއް ކަމުގައިވިއެވެ. فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ = ދެން
އެކަލާނގެ އެއާ ހައްދަވައި ފުރިހަމަ ކުރެއްވިއެވެ. فَجَعَلَ مِنْهُ = ދެން އިންސާނާގެ ފަރާތުން (ނުވަތަ މަނިތިކުޅިވަރުން)
އެކަލާނގެ ހެއްދެވިއެވެ. ٱلزَّوْجَيْنِ = ދެބައިވަރުން (ނުވަތަ ޖޯޑު ހަމަވާގޮތަށް) ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ = ފިރިހެން
އަންހެން ދެޖިންސް أَلَيْسَ ذَٰلِكَ = އެކަލާނގެއަކީ ނުކުޅެދޭނެހެއްޔެވެ؟ (އެކަލާނގެ ބާރުތެރި ނުކުޅެދޭނެހެއްޔެވެ؟) بِقَٰدِرٍ =
އެކަލާނގެ ކުޅެދުންވަންތަވާ ބާރުހުރި ފަރާތްކަމުގައި عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾ = މަރުވެފައިވާ މީހުން (އަލުންވެސް
ދިރުއްވުމުގެ މައްޗަށް

إجْمَالِي މާނަ

(٢٧) އެވަގުތު މަރަށް حَاضِرُ ވިމީހާގެ ކައިރީގައި ތިބޭމީހުންކުރެ މީހަކުބުނާނެއެވެ. ފަނޑިތައް ހަދާނެ މީހާ ކޮބާތޯއެވެ؟

(٢٨) އަދި އެވަގުތު މަރަށް حَاضِرُ ވިމީހާއަށް ތިމާ ދުނިޔެއިން ވަކިވާނީކަން ޔަޤީންވާނެއެވެ.

(٢٩) އަދި ފައިގެ އެއްކަކުލުގައި އަނެއްކަކުލު ގައި ކާތްވާނެއެވެ. ނުވަތަ ދުނިޔޭގެ ހާލަތާއި ވަކިވެ آخِرَةُ ގެ އުޚްރަވީ ހާލަތާއި ކުރިމަތިލައިފާނެއެވެ.

ނޯޓު : މިއާޔަތްތަކުގެ މާނައަށް އެހެން ގޮތްގޮތަކަށް ތަފްސީރުކޮށްފައިވެއެވެ. އަދިވެސް ތަފްސީރުތަކުގައި އެބައިގޮތް އެކިގޮތްވެއެވެ.

(٣٠) (އޭ رِسُولُ الله އެވެ!.) قِيَامَة ދުވަހުން ފުރަތަމައެއް ގެންދެވެންވާނީ ކަލޭގެފާނުގެ رَبُّ ގެ حَضْرَةُ އަށެވެ.

(٣١) ފަހެ އޭނާ އެބަސް -ކާފިރު އިންސާނާ- އީމާންއެއްނުވެއެވެ. އަދި އޭނާ ނަމާދެއްނުކުރެއެވެ.

(٣٢) އަދި ކިއެއްހެއްޔެވެ؟ އޭނާ قُرْآن ދޮގުކުރިއެވެ. އަދި އޭނާ އީމާންކަމުން ފުރަގަސް ދިނީއެވެ.

(٣٣) ދެން އަދި އޭނާ އޭނާގެ އަހުލުވެރިންގެ މަތަށް ދިޔައީ ބޮޑާވެ ކިބުރުވެރިވެގެންނެވެ. فَخْرُ ވެރިވެ މަތިވެރިކަމާއިގެންވާ ހާލުގައެވެ. (އޭނާއަކީ ބަދުވެރިއެކެވެ.)

(٣٤) ކަލޭއަށް ހަލާކު ހުއްޓެވެ. ފަހެ ހަލާކު ހުއްޓެވެ.

(٣٥) ދެންވެސް ކަލޭއަށް ހަލާކު ހުއްޓެވެ. ފަހެ ހަލާކު ހުއްޓެވެ.

(٣٦) އަދި އިންސާނާ ހިތަނީ (އޭނާއަށް އެއްވެސް އަމުރެއްނުވެ ނަހީއެއްނުވެ ހިސާބެއްނުބެލި އަދި ޖަޒާއެއްވެސް ނުދީ) ހަމަ ސުދާކަން އޭނާ ދޫކޮށްލެވިފައިވާނެ ކަމަށް ހެއްޔެވެ.؟ (އެހެންނުވާނެއެވެ. ހިސާބުބެއްލެވޭނެއެވެ. ޖަޒާވެސް ދެއްވޭނެއެވެ.)

ދަންނައެވެ. މިއާޔަތްތަކުގައި ސިފަކޮށްދެއްވިފައިމިވަނީ أَبُو جَهْل ކަމުގައި تَفْسِيْرُ عِلم ގެ أَهْلُ ވެރިންކުރެ ބައެއްބަޔަކުން ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. ނުވަތަ އެއީ އެބާވަތުގެ ކޮންމެ ކާފަރަކެވެ.

(٣٧) އޭނާ އެއީ އޮހިގެންދާ نُطْفَة އެއްކަމުގައި ނުވޭހެއްޔެވެ؟

(٣٨) ދެން އޭނާވީ ގެޑުލެއްކަމުގައެވެ. ދެން އެކަލާނގެ އޭނާ ހައްދަވައި ފުރިހަމަކުރެއްވިއެވެ.

(٣٩) އަދި އިންސާނާގެ ތެރެއިން ފިރިހެން އަންހެނުންގެ ދެބާވަތް ލެއްވިއެވެ.

(٤٠) މިއެންމެހައި ކަންތައްތަކެއް މިހާ ފުރިހަމައަށް ހައްދަވާ މަތިވެރި الله އަކީ މީސްތަކުން މަރުވުމަށްފަހު އަލުން ދިރުއްވައި ހިސާބު ބައްލަވާ ޖަޒާދެއްވުމަށް ކުޅަދުންވަންތަ ނުވާ ކަލާނގެއެއްހެއްޔެވެ؟؟؟ (ވާނެކަން ކަށަވަރެވެ.)